

In: *Antilliaans Dagblad*, 14 april 2009

Mamita Fox op haar paasbest!

Mamita Fox, alias Escolastica, laat zich elke keer opnieuw uitdagen door het leven. Ze is niet gehecht aan spullen en geeft liever dan dat ze ontvangt. Een jaar geleden kwam ze in de ban van het mozaïeken. Op Tweede Paasdag hield ze in expositieruimte Bonaire Basics een eendags expositie op verzoek van velen. Haar kleurrijke werk is absoluut een weerspiegeling van haar eigen levensmozaïek.

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

[Mamita Fox met een van haar favoriete werken]

Mamita Fox komt de studio binnen van Voz di Bonaire, waar we op haar verzoek hebben afgesproken voor de eerste ontmoeting. Ze is gekleed in een turkoois tuniek waartegen haar

donkere huid stralend afsteekt. De gekleurde sjaal in haar haren bevestigt Mamita's van nature artistieke uitstraling. 'Ik ga even mijn werk uit de auto pakken!' De vlechtjes dansen op

en neer om haar hoofd, terwijl ze in een wip weer terug is, echter zonder werkstuk. 'Laten we toch maar naar mijn atelier gaan', wenkt ze, 'het is een te groot stuk om heen en weer te sjouwen en direct is mijn 'baby' kapot.' We volgen Mamita, die er flink de sokken in zet, naar haar werkplaats aan huis. Het is een flinke ruimte vol met planken, dozen en tafels vol gesorteerde mozaïeksteentjes en stukjes gekleurd glas. Vol trots leidt ze ons rond, terwijl ze ondertussen geniet van onze belangstelling, zo te zien is ze toe aan de expositie.

De vele werken die Mamita laat zien tonen haar productiviteit en verraden

ook haar nachtelijke werkuurtjes die ze soms probeert te verstoppen voor haar dochter die met haar de ruime woning deelt. Mamita is graag bereid om zich ook in haar lievelings outfit te laten fotograferen en kleedt zich om. De prachtige Egyptische afbeeldingen op de kaftan laten zien dat ze een voorliefde heeft voor oude culturen. Na de fotosessie gaat Mamita op de grote vensterbank in de erker van de voorkamer zitten. De honden die in de tuin lopen snuffelen even nieuwsgierig door de screens heen naar haar bezoek. Gerustgesteld dat het vrouwtje ook binnen is zoeken ze weer een plaatsje in de schaduw op voor hun siësta. We nemen plaats aan de tafel in de voorkamer en nippen van onze koele drankjes. Mamita vertelt flarden uit haar levensverhaal. Al proberen we als rode draad haar wisselende woonplaatsen aan te houden, vaak gaat het toch van de hak op de tak want er is zoveel gebeurd! We luisteren graag naar deze majestueuze globetrotter.

Mamita Fox werd geboren op Curaçao in een gezin van vier kinderen en kreeg de naam Escolastica. Haar moeder was erg katholiek terwijl haar vader juist 'pentekosta' was. Het pentecostalisme vindt zijn wortels in de

Amerikaanse zwarte gemeenschap halverwege de vorige eeuw toen iemand vanwege zijn huidskleur niet door de kerk werd geaccepteerd. Het Pinksterfeest en de doop met de Heilige Geest staan centraal evenals het spreken met tongen dat als 'een God is hier' wordt ervaren. Het woord Pinksteren komt uit het Grieks en betekent 50. Getallen spelen zeker een rol in Mamita's leven, zoals we even later van haar vernemen.

Als eerste minister was Mamita's vader ook altijd erg chique gekleed in driedelige kostuums en door zijn strenge aard dook Mamita als kind regelmatig weg als ze dat witte pak aan zag komen. Haar vader besloot het rebelse karakter van Mamita wat te laten vormen en stuurde haar naar een internaat in Colombia bij de zusters. Wie Mamita kent zal even glimlachen om dat idee. Het internaat had een averechtse uitwerking op haar en ze begon nog meer kattenkwaad uit te halen. Als ze in de keuken werkte nam ze stiekem bonen mee die ze later naar de meester gooide als hij even niet keek of ze verstopte de enorme bel waarmee iedereen werd gewekt zodat de dag begon met chaos. En die chaos was juist waar Mamita naar op zoek was om het leven te kunnen

proeven. Later werd er een nieuw gezin gevormd met weer vier kinderen. Net na de basisschool vertrok Mamita naar 'That City That Never Sleeps' en ging in The Bronx wonen, een van de vijf stadsdelen van New York waar ze aan de highschool studeerde. Dat was net na de Tweede Wereldoorlog aan het eind van het Roosevelttijdperk. Een fantastische tijd om juist toen in Amerika te zijn, waar het allemaal gebeurde in de vijftiger jaren. Truman werd president en Motown was hot. De prachtige Amerikaanse Cadilacs kende Mamita niet alleen van de Hollywoodfilms. Toen Mamita aankwam in 'the Big Apple' zag het er eerst naar uit dat het feest niet kon doorgaan en werd ze door de douane op de airport geweigerd. De tiener werd niet geloofd toen ze vertelde dat ze bij haar tante ging wonen om te gaan studeren. Gelukkig wist haar tante de benodigde papieren snel in orde te maken en kon ze de avontuurlijke *Esco'last'ica* mee naar huis nemen. Niet alleen Mamita's omgeving was plotseling anders maar ook het klimaat was totaal anders dan ze was gewend. Ze maakte kennis met sneeuw, hagel en vorst. Ook mist kende ze niet van Curaçao en alles wat anders was fascineerde haar. Toch ging ze na haar highschool weer

graag naar haar geliefde Curaçao en naar haar familie om een opleiding te volgen. Het was een makkelijke keuze. Verpleging of onderwijs. Ze wilde gewoon geen van beide. Uiteindelijk deed ze een poging in de verzorging en ging ze met een halfbeurs naar Nederland waar ze in de St. Maartenskliniek in Nijmegen terecht kwam. Van daaruit ging ze naar Rosmalen. Dat werd een ommekeer in haar verpleegcarrière, omdat de mentaliteit van het verpleegtehuis zo onmenselijk was. Ze zag hoe een terminale kankerpatiënt werd verwaarloosd maar ze mocht ondanks herhaaldelijk verzoek deze niet haar liefdevolle zorg geven. 'Ach, die gaat toch dood' was het antwoord en tegelijk de directe reden dat ze weg wilde.

[Muntstukje in mozaïek]

Ondanks dat verpleging niet haar keus was, heeft Mamita het in zich om alles

wat ze doet, zo goed mogelijk te doen. Dankzij haar opstandige houding mocht ze eerder weg dan de verplichte drie maanden die ze eigenlijk moest uitzitten. In die tijd was er nog weinig zwarte bevolking in Nederland en werd ze overal aangeraakt en nagestaard. Ze nam de trein naar Utrecht. Daar was ze nog nooit geweest. Ze stapte uit en zag Hotel Kachenaar waar ze wat dronk en vertelde dat ze werk zocht. De eigenaar gaf haar een kamer en wilde de volgende dag wel eens verder praten met Mamita. De familie Fagel die het hotel bestierde heeft haar jaren gehouden. Ze klom op tot assistent-bedrijfsleidster en ontmoette koningin Beatrix tijdens de opening van de Bistro, een andere horecagelegenheid van de familie Fagel. Ze volgde vele opleidingen waaronder die van Schoevers, schoonheidsspecialiste en medische pedicure. Tijdens dat laatste werk verzorgde ze niet alleen de voeten van iemand maar raakte ze regelmatig in gesprek met haar patiënten, omdat ze informatie over de gezondheidstoestand doorkreeg via hun voetzolen. Uiteindelijk is Mamita met dit werk gestopt toen ze een advertentie in de krant staan waarin een manager werd gezocht in Limburg. Haar salaris verdubbelde en ze kocht

van plezier een tweedehands MG waar ze nog steeds van glundert. In deze Nederlandse provincie in het uiterste zuiden vlak bij de Belgische en Duitse grens leerde ze haar man kennen. Het was geen gemakkelijke combinatie, zij als donkere vrouw met haar Duitse man net na de Tweede Wereldoorlog in de tijd dat de oorlogswonden nog niet eens dicht waren. Uiteindelijk verhuisde ze naar Duitsland. Haar schoonmoeder kon vaak niet waarderen dat Mamita de dingen anders deed, waardoor Mamita vaak op scherp stond tijdens de vele momenten van kritiek die voor een zenuwslopend spanningsveld zorgden. Toen haar Duitse schoonmoeder uiteindelijk op 'Weinacht' haar mond wilde open doen om iets te zeggen, barstte de bom. Voordat deze oudere dame het compliment kon geven dat ze in gedachten had voor Mamita, trok Mamita van leer tegen haar over haar eeuwige gevit.

Mamita slaat zich opnieuw op de dijen van pret en rolt even vervaarlijk met haar ogen heen en weer om te laten zien hoe ze eruit ziet als ze boos is. Ze kan nu in alle talen iemand de mantel uit vegen, bekent ze, en gaat lachend breeduit weer terug op de vensterbank zitten.

Na een moeilijke tijd in Duitsland wordt de knoop doorgehakt en verhuizen ze samen met hun dochtertje naar haar geboorte-eiland. Het oude Curaçao is inmiddels verdwenen en de criminaliteit en geweld zijn drastisch toegenomen. Helaas is haar huwelijk uiteindelijk toch op de klippen gelopen.

[Broken heart & Happiness]

Mamita begint een schoonheidssalon in Colon, die ze jaren later aan de dames geeft die haar trouw hebben geholpen de zaak op te bouwen. Haar moeder is 65 geworden en de liefde die vervlochten zit in haar humoristische herinneringen aan haar is duidelijk voelbaar. Zo wilde haar moeder een generale repetitie van de begrafenis toen ze wist dat ze ging sterven. De hele familie moest bijeenkomen en zij ging in haar kist liggen. Op haar sterfbed wilde ze jambo eten, want ze wist niet hoelang ze dat niet meer zou krijgen en de mensen moesten feestelijke kleuren

aan op haar begrafenis en 'halleluja' zingen. Mamita herinnert zich ook hoe haar moeder haar elke maand een doos met eten opstuurde naar Nederland. De liefde was duidelijk wederzijds en misschien was de band juist hechter doordat ze zo ver van elkaar vandaan woonden.

[Geloven in jezelf]

Mamita heeft een charismatische persoonlijkheid en wanneer je aan haar zorgen bent toevertrouwd kan je gerust zijn. Nadat ze haar moeder maandenlang heeft verzorgd en diens laatste wensen heeft vervuld verlaat ze Curaçao opnieuw. Ditmaal zoekt ze het wat dichterbij huis en haar behoefte aan rust en vrede doet haar uiteindelijk samen met haar dochter naar Bonaire uitwijken. Maar ze krijgt geen rust! Ze wordt geruime tijd de rechterhand van Henny Huisman op Bonaire. Met opzet mijden we dit onderwerp, omdat we liever de onbekende kanten van haar

willen horen. Ook voor de gasten van Henny in 'Huize Huisman' was Mamita een ware zegen en zo werkte ze aan een aantal filmopnames mee. Daarna ging Mamita in 'retraite' om de stilte te kunnen ervaren in zichzelf. Haar turbulentie en levensvreugde vinden we terug in kunstzinnig gekleurde patronen van glas en steen. De vele uren die Mamita doorbrengt in haar atelier ervaart ze als meditatie, ze glijdt keer op keer het tijdloze in, waarin ze haar weerspiegelde gedachten combineert en ordent op kleur en vorm. Haar expositie op Tweede Paasdag in Bonaire Basics op Antriol toonde haar mooiste stukken.

De torso's kunnen ook verwerkt in een muur en zijn opvallend en gedurfd! Opvallend waren de muntjes van 5 cent die ze in haar kunst verwerkt. Herkenbaar als haar handtekening en misschien wil ze u ooit vertellen waarom ze juist deze muntjes in haar mozaïek verwerkt.

[Mamita's handtekening]

Mamita werkt ook op bestelling en spreekt graag met u de kleuren door (7172953 of 7961919). Ze zal niet alleen over kleuren praten, want Mamita zit vol interessante verhalen. Naast de 5 speelt ook nummer 13 een rol in haar leven. Volgens de Maya's is 13 een heilig getal dat verandering inhoudt en transformerend is. Pasen, het feest van licht en wedergeboorte, was voor Mamita Fox een toepasselijke dag, want op Tweede Paasdag was inderdaad één glorieuze wedergeboorte te zien van een zeer bijzondere vrouw.